
Arkivsak-dok. 23/00063-154
Saksbehandler Line Elisabeth Brox Vevik

Saksgang	Møtedato	Saksnr
Fylkestinget	07.10.2025	30/25

Uttalelse: Staten må sikre fartøyvernsentrene en forutsigbar finansiering

Uttalelse:

Marlene Berntsen Bråthen (Sp), Ragnar Skringo Olsen (INP), Irene Dahl (V), Torill Bakken Kåven (NKF), Lars Eirik Grotdal (SV), Håkon Rønning Vahl (H), Hilde Lisbeth Strand (MDG), Mari Siljebråthen (Ap), Elin Jørgensen (R), Nils-Einar Samuelsen (KrF) fremmet følgende uttalelse:

Staten har gitt de nasjonale fartøyvernsentrene et avgjørende samfunnsoppdrag: å ta vare på Norges flytende kulturarv. Dette ansvaret omfatter både å bevare historiske fartøy og å holde i live den maritime håndverkskunnskapen som kreves for å vedlikeholde dem. Til tross for dette er sentrene underlagt en kortsiktig og uforutsigbar prosjektøkonomi som gjør det vanskelig å planlegge drift, beholde fagfolk og bygge opp kompetanse.

For Nord-Norge er den flytende kulturarven mer enn historiske minner – den er en del av vår identitet og vår kystkultur. Havet har vært vår landevei, vårt matfat og selve grunnlaget for bosettingen langs kysten. Når fartøy forfaller og kunnskapen om å restaurere dem forsvinner, mister vi ikke bare fysiske kulturminner, men også levende tradisjoner som har formet Norge som sjøfartsnasjon.

En uholdbar finansieringsmodell

Dagens ordning, der statlige midler kanaliseres gjennom tilskuddspost 74 og videre fordeles via fylkeskommunene, har ført til fragmentering og store årlige svingninger i tildelingene. Selv om Troms fylkeskommune prioriterer betydelige midler til prosjekter ved **Nordnorsk Fartøyvernsenter og Båtmuseum**, gir ikke denne modellen den stabiliteten som trengs for å ivareta og styrke fagmiljøene.

Et så viktig nasjonalt oppdrag kan ikke baseres på et uforutsigbart prosjektmarked. Dette undergraver langsiktig planlegging, rekruttering og investering i kompetanse. Troms fylkeskommune bidrar etter evne, men dette er et nasjonalt ansvar som staten må ta.

Behovet for direkte driftstilskudd

Det er et paradoks at museene i det nasjonale museumsnettverket har stabil grunnfinansiering, mens fartøyvernsentrene – som forvalter levende, immateriell kulturarv – må basere seg på uforutsigbare prosjektmidler.

Et direkte og langsiktig driftstilskudd vil gi fartøyvernsentrene den stabiliteten som trengs for å planlegge restaurering og vedlikehold over tid, beholde og utvikle spesialisert håndverkskompetanse og sikre at den levende kulturarven ikke går tapt. Dette handler ikke bare om å bevare båtene som fysiske kulturminner, men også om å videreføre de tradisjonene og kunnskapene som har vært avgjørende for kystsamfunn og sjøfartsnasjonen Norge.

Troms fylkesting ber regjeringen om:

- **å etablere en ny og forutsigbar finansieringsmodell med et direkte driftstilskudd til de nasjonale fartøyvernsentrene,**
- **å sørge for at Klima- og miljødepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet samarbeider tett for en helhetlig løsning,**
- **og å sidestille fartøyvernsentrene med museene i det nasjonale museumsnettverket for å sikre likeverdig behandling av materiell og immateriell kulturarv.**

Vi risikerer å miste uerstattelig kunnskap og kulturarv dersom vi ikke handler nå. Troms fylkesting forventer at regjeringen følger opp med en ny finansieringsmodell som gir fartøyvernsentrene den forutsigbarheten og tryggheten de trenger for å forvalte vår felles flytende kulturarv.

Uttalelsen sendes:

Riksantikvaren

Kommunaldepartementet

Klima og miljø departementet

Troms benken på stortinget

Nordlands benk på stortinget

Finnmarksbenken på stortinget

Familie og Kulturkomiteen på stortinget

Energi og miljøkomiteen.

Kopi til fylkeskommunene i Nord-Norge

Kopi til sametinget